

UJEDINJENI

ŽELEZNIČAR

LETO I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Vredništvo in upravnništvo:
Ljubljana,
Karla Marksa trg 2
(prej Turjaški trg)
kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Stev. 6.

Redukcija socialne politike.

Tako daleč smo prišli v Jugoslaviji, da je socialna politika postala odveč, da je ne potrebujemo. Torej smo najmodernejša, najsvobodnejša in kaj vem, kakšna -ejša država. Ali od zadaj šteto namreč. Buržuaziji se zdi, da socialna politika ni več potrebna, zdi se ji škoda izdatkov za to.

Za par let je državni budžet od ene in pol milijarde skočil na 12 milijard. Letošnji budžet se pa približuje sumi okrog 13 milijard. To so ogromne vsote. Ali se vidi od njih kakšna korist narodu? Ali se je na gospodarskem polju kaj zboljšalo? Nikdo iz naroda (ako ni narod, kajpada, nekaj ministrov in njih bližnjih prijateljev) tega ne čuti. Kakor debela ledena skorja, pod katero umira življenje, pritiščava državni budžet leto za letom splošno gospodarsko in kulturno življenje pri nas. Davčni vijak je zategnjen do skrajnosti. Zato kriči minister financ svojim kolegom: „Štedite!“

In kolegi finančnega ministra štedijo. Štedijo tako, da je budžet več kot milijardo večji od prejšnjega. Kako bi tudi ne. Eden se pelje v Ameriko — službeno, prosim, pa vzame seboj razno spremstvo. Brez žene, seve, ne gre, ona mora z njim. Železničar pa, ako ga pošljejo na substitucijo, idi brez žene, ali pa ji plačaj vožnjo, hrano in vse.

Drugi gre na letovišče — po zimi. Delavec-železničar ne more, niti po statutu bolniške blagajne, ker je okrog tega statuta vse polno „ali“, ki kriče, kakor hitro se približa. Za njega pač „nema kredita“.

In to gre tako naprej, tisto štedenje. Vpokojijo nekaj slug in nižjih uradnikov, direktorom, ki se jih „reducira“, poiščejo drugo direkcijo — in na mesto vpokojencev vzamejo druge, tako da se plačujeta odslej dve osebi.

V državni administraciji, v višji namreč, imamo mnogo preveč „uradnikov“. Polovico državnega budžeta požirajo personalni izdatki. Milijardo štedenje bi bilo, ako bi se ves ta nepotrebn balast reducirali in ostalim plačalo tako, kakor se spodobi za človeka. Administracija bi ne šepala, kakor šepa danes.

Imamo ogromen militarizem, do cela odveč, ki požira milijarde. Žandarji delajo drug drugemu napotje, toliko jih je. Nešteto delavnih moči je zaprto po kasarnah brez vsake koristi. Zmanjšati treba ta militarizem, kakor so naredile pod pritiskom zavednega proletariata Švedska, Danska, Belgija — pa bo poleg milijardnih prihrankov tisoče in tisoče mladih moči, sedaj neproduktivnih, ustvarjalo nove milijarde.

Buržuazija ne mara tega. Birokracija je partizanska. Ali militarizem je sila, katero spoštuje in neguje celokupni vladajoči razred, ne glede, ali stoji in del v vladi ali v opoziciji in zato se budžeta militarizma ne sme nihče dotakniti in ga zmanjšati.

Ali nekaj vendar treba reducirati! Ako se ne sme udariti tigra, pa se udari črva. Iz ministerstva socialne politike so reducirane postavke: pomoč za brezposelne delavce od 300 na 200 tisoč dinarjev. Seve, saj brezposelni

ne potrebujejo podpore. Kdor pa ni brezposeln, pa hitak nima pravice do nje. Pomoč humanim društvom je reducirana od 500 tisoč na 100 tisoč. Razume se, humanost je nepotrebna. Delavskemu zavarovanju je reducirana pomoč od enega milijona na pol milijona. In od tega še odpade 200.000 uradništvu ministerstva za inspekcije zavarovanja. Ostané torej 300.000 Din. Dovolj je, reče buržuazija. Saj ni nobenih nesreč na železnici, v rudnikih, v tovarnah. Tu intam res koga povozi vlak, ali zasuje premog, ali komu odleti roka. Ali to je, bogme, zelo redko in — po lastni krivdi. Kaj bomo za nje skrbeli, govore zastopniki kapitalistov in — črtajo in reducirajo. Saj delavec je pač le — delavec. Navajen na vse hudo in ne bo zameril in godrnjal.

Bogme, tako je! Reducirane so postavke ministerstva narodnega zdravja. Kajpada, tudi po pravilnem računu. Narod (kakor ga je opisal Cankar) itak ni bolan in stanuje v prostornih, zračnih stanovanjih, dobro je in se koplje, a ljudstvo (nižji narod) pa ne razume kako se mora živeti. On je zadovoljen tudi z navadnim kininom ali aspirinom, malo mentolove vode in vazelina — pa je zdrav — ako ne umre.

To reduciranje je zelo značilno. Že sam budžet ministerstva za socialno politiko (470 milijonov 588 tisoč) je tako majhen, ako se primerja s celim budžetom, da je škandal. A postavke v njem, ki gredo za zaščito delavca in za zavarovanje, so tako nizke, da predstavljajo kulturno sramoto. In še te so reducirane. V birokratizem kot osinjak in v militarizem kot silo, si ne upa nobena buržuazna stranka suniti. Samo, kar se tiče delavstva, tu se ščiplje. Delavci so pri nas edinole dobri kot davčni obvezanci v državi in kot splošen objekt izkoriščavanja v delavnicah in tovarnah. Drugače pa delajo z njimi kot da jih ni.

In tako bo ostalo vse dotodaj, dokler se proletarijat ne organizira in vzdigne ter zakliče tako, da se sliši in — občuti.

Zmaga delavske enotnosti in odločnosti nad vsemi sovražniki.

Lista ZDSZJ dosegla absolutno večino glasov. — Osramočeni klerikalci in demokraci. — 8. februarja 1925 je proletarijat na treh razcepjenih listah dosegel 11.000 glasov, 8. februarja 1926 pa na enotni listi 30.000 glasov!

V ponedeljek dne 8. februarja smo zaključili ostro in dolgotrajno borbo za Delavsko zbornico. Zaključili smo jo s sijajno zmago.

Izid teh volitev je sledeč:
Volilnih upravičencev je bilo . . . 75.106
Dostavljenih volilnih kuvert
je bilo 64.556
Glasovalo je skupaj 56.681
Od teh je oddalo glas za
listo ZDSZJ (naša lista) . . . 29.344
Za klerikalce (Terseglav) . . . 15.107
Za demokrate in nar. socialiste . . 8.359
Za radičevce (inž. Debelak) . . . 1.020
Za Bernotovce 2.495
Mandatov odpade na našo listo 27,
klerikalce 14, demokrate 7, Bernotovce
2 in na radičevce pa nič.

Izvoljeni so sledeči: sodrugi: France Svetek, tajnik; Ivan Makuc, upravnik; Josip Olšak, tipograf; Franc Pliberšek, rudar; Franc Ravnik, žebjar; Aleksander Trškan, kotlar; Alojz Sedej, uradnik; Rado Čelešnik, uradnik; Martin Plankar, strojnik; Franc Dolinar, rudar; Ulrik Vospernik, natakár; Jurij Arh, strokovni tajnik; Joža Golmajer, strokovni tajnik; Ivan Kruschitz, strugar; Andrej Bradeško, strok. tajnik; Karol Podbršček, kurjač; Lovro Jakomin, čevljarški pomočnik; Anton Prezelj, kroj. pomočnik; Ignac Mlinar, predil. delavec; Stefan Matjašič, miz. pomočnik; Franc Kuder, rudar; Emanuel Janežič, klepar; Franc Vrhovec, zidar; Mici Ajdišek, delavka; Franc Bučan, mizar; Edo Hiršl, strojnik; Vincenc Zajc, usnjar.

Če je bilo treba še kakega dokaza, da vodi separatistično sektaštvo v poraze, enotno nastopanje pa v sijajne zmage — te volitve so ga podale.

Ob obletnici težkega poraza, ki so ga utrpeli delavske liste lani 8. februarja pri državnozborskih volitvah, praznujemo letos zmago, ki je presenetila vse nasprotnike. Za nas ta zmaga ni prišla nepričakovano.

Ona ni prišla sama od sebe, temveč je bila plod enotnega vztrajnega dela v strokovnih organizacijah. Že pokrajinski kongres Strokovne komisije, s katerim smo to volilno borbo otvorili, je pričal, da so časi najtežjih preizkušenj za nami in da naše delavstvo zopet vstaja.

Nasprotniki so skušali takrat z zlaganimi časopisnimi poročili naš uspeh omalovaževati, pa so varali sami sebe, kakor se je pokazalo.

Mi smo videli že na kongresu, da smo na pravi poti, ko gradimo, ne meneč se za blatenje razkolniških obrekovalcev, enotne strokovne organizacije, z njimi pa v bližnji ali daljni bodočnosti enoten delavski pokret.

Kako bi vzdržali silen naval meščanskih strank, ako bi se bili med seboj blatili, kakor delajo to nekateri, ki hočejo veljati za voditelje delavstva? Kako bi bili mogli vzbuditi v delavstvu v tem slučaju ono divno odporno silo, ki se je uprla nečuvnemu podjetniškemu pritisku in pogazila vse nasprotnike?

Meščansko časopisje je govorilo o volilnem terorju naših organizacij. To so govorili celo oni, ki imajo na vesti 24 delavskih družin, kojih očetje so bili odpuščeni iz službe, ker so volili v Delavsko zbornico, kljub podjetniškemu pritisku, po svojem prepričanju. Če je zavzela borba take ostrine, potem je naravno, da je morala biti tudi agitacija naših zaupnikov živahna.

Naši nasprotniki pa naj vzamejo na znanje, da je treba za vehementno agitacijo predvsem močnih in solidnih organizacij, potem zavednih pristašev.

Če smo imeli za seboj eno in drugo, je to samo znak naše moči, ki je morala priti v volilnem rezultatu po pravici do izraza.

Tako se je tudi zgodilo.

V novi Delavski zbornici ne bo šel preko zastopstva Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije nihče na dnevni red. Njena delegacija bo tvorila vodilno jedro zbornice. Gotovo pa bo nujno potrebno, da nastopa vsa delavska delegacija v zbornici ves čas disciplinirano in enotno. Pač čitamo celo v listih, ki pravijo, da so delavski, pritajene nade, da se bo v zbornici naša enotnost, ki nas je vodila v dneh mirnega dela — razbila.

Mislimo pa, da čustva vse naše delegacije pravilno tolmačimo, če povemo, da

bodo vsi, ki gojijo te zločinske nade, temeljito razočarani.

Mi ostanemo enotni. Če pravimo, da bo naša delegacija nove zbornice vodila, pa se obenem zavedamo, da je treba voditi zbornico v interesu celokupnega delavstva, tudi tistega, ki stoji za sedaj še za nam nasprotnimi listami.

Če pa bo v zbornici kdo, ki bi hotel napraviti iz nje torišče brezplodnih političnih bojev, — mi bomo znali uveljaviti tudi v mirnem delu v zbornici voljo delavstva, ki je v tej borbi jasno izrazilo, da želi, da bodi Delavska zbornica razredna predstavница delavstva.

Internacionalni železničarski položaj.

(Po I. T. F.)

Ratifikacija washingtonske konvencije o osemurnem delavniku in angleški železničarji.

Ker bo angleški parlament v kratkem razpravljal o ratificiranju konvencije o osemurnem delavniku, so se tozadevno posvetovali zastopniki vseh treh železničarskih organizacij, da zavarujejo svoje pridobitve pred poslabšanjem. Soglasno so sklenili, da se ima zakon o osemurnem delavniku spolniti z dodatkom, da se vsled sprejetja tega zakona ne smejo poslabšati obstoječe pogodbe glede delavnega časa, ki so bile sklenjene med upravami in strokovnimi organizacijami.

Poostrenje v mezdnem konfliktu pri nemški državni železnici.

Mezdni spor v Nemčiji je bil pred meseci s sprejetjem razzodišča poravnán ter so imele stopiti nove mezde takoj v veljavo. Direkcija nemških železnic pa sedaj tega razzodišča noče pripoznati, češ, da ji dajejo državni zakoni pravico, da ona sama določuje mezde.

Ta korak je povzročil veliko razburjenje železničarjev ter so se sestali voditelji vseh železničarskih organizacij v Berlinu in sklenili izvesti v teku februarja večurni demonstrativni štrajk na vseh državnih progah. Razburjenje je še povečano vsled nameravanih poslabšanj — kot zopetna vpeljava le štiritedenskega odpovednega roka, reduciranje raznih ugodnosti, odprava brezplačnega zdravljenja družinskih članov po železniških zdravniških itd.

Ko je prometno ministerstvo doznalo za zgornji sklep organizacij, jih je takoj povabilo na razgovore in od rezultata teh bo odvisna demonstrativna stavka.

Napad na strojevodje v Čehoslovaški.

Čehoslovaškemu parlamentu je predložen nov osnutek pragmatike, kateri med drugim predvideva uvrstitev strojevodij, ki so sedaj v uradniški kategoriji, v kategorijo slug, s čimur bo seveda združeno tudi poslabšanje plač in ostalih prejemkov. Prizadeto osobje je sklenilo soglasno protestno stavko, ki naj bi se izpeljala na ta način, da bi gotov dan vsi vlaki ob gotovi uri prekinili za pet minut vožnjo. (Ta protestna akcija pa je doslej izostala. Op. ured.)

Mezdno gibanje ameriških železničarskih organizacij.

Vse železničarske organizacije v Združenih državah Amerike so zahtevale zvišanje plač in sicer na višino, kot so bile leta 1920. To bi znašalo približno povišek za en dolar dnevno, kar bi zneslo letno 500 milijonov dolarjev. Organizacije so zahtevale odgovor do 1. marca 1926.

Od leta 1920 so se zvišali čisti dobički železničarskih družb (kartelov) radi vpljave rafiniranih delavnih sistemov in raznih akordov.

Čisti dobiček želez. kartelov je znašal:	
1920. leta	17,226.902 dol.
1921. "	600.937.356 "
1922. "	760.187.319 "
1923. "	961.955.457 "
1924. "	973.870.978 "
1925. "	1.125.000.000 "

Kljub tako povišanemu dobičku pa je uprava letno zniževala plače ter vpeljala razne akorde. Gornji sklep znači, da se je železničarsko strokovno gibanje odločilo, začeti splošno mezdno gibanje in se bodo temu pridružile tudi organizacije drugih strok.

Grozovito preganjanje portugalskih železničarjev v kolonijah.

Naslednje pismo je dobila južnoafriška železničarska unija iz Mozambique. Pisalo ga je štrajkovno vodstvo železničarjev te portugalske kolonije in drastično slika barbarske metode, s katerimi poskuša zadušiti stavko, ki jo vodijo portugalski železničarji za svoje elementarne pravice. Pismo je datirano z 18. decembra 1925 in se glasi:

„Mi smo žrtve najbolj brutalnega zatiranja. Trideset dni stojimo v stavki proti znižanju plač, ki se hoče izvesti danes, ko je vrednost našega denarja padla za 75%. Na podlagi nekega zakona, ki je s koncem vojne zgubil svojo veljavo, se je mobiliziralo vse železničarske in pristaniške delavce. Okoli 200 ljudi je že aretiranih ter se jih vozi kot talce pod nadzorstvom domačinov na vseh vlakih.

Delavski dom so oropali in ustavili naše časopise. Hočemo obvestiti Portugalsko o našem stanju, pa cenzurira vse naše brzojavke.“

I. T. F. je takoj po prejemu tega pisma brzojavno protestirala pri portugalski vladi.

Malo odgovora.

Centralni odbor je na eni svojih zadnjih sej sklepal tudi o taktiki z ozirom na napade, ki so se vršili v najrazličnejših listih na nas. Ker so vsi ti napadi le posledica onemogle jeze in besnega sovraštva proti nam radi rapidnega naraščanja naše razredne bojevalne organizacije, je centralni odbor odločil, da se na vsa ta bevskanja ne odgovarja ter porabi „Ujedinjeni železničar“ le za strokovno delo in za širjenje razredne zavesti.

Ker pa se je sedaj vrednim bratcem pri napadih pridružil še nov bojevnik in sicer „Orjuna“, naredimo danes edino izjemo, da obvestimo o tem naše člane.

Jugoslovenskim nacionalnim železničarjem ni po godu naša zastava, ki je pač rdeče barve ter so zlili svojo gnojnico v eni zadnjih številkih.

Njim pa je pristopil na pomoč kot zavaznik „Orjuna“, ki piše naslednje: „Internacionalisti pa taki! „Jugoslovenskega železničarja“ posnemamo, da prenašajo okoli železničarji-internacionalisti še vedno zastavo, na kateri imajo italijanski, nemški in končno slovenski napis. To smo opazili tudi mi in le pijeteti do pokojnega g. Periča se ima zahvaliti nje zastavonoša, da že ni šla primerno cenzurirana. Internacionalni železničarji naj bodo prepričani že sedaj, da bo njihova pestra „fana“ primerno osmukana ob prvi priliki. Če je sami ne osvobodite nemške in italijanske navlake! To ad informandum, da ne bo pozneje nepotrebna čenčarjenja.“

Prvim kot drugim priporočamo, da si nabavijo očala ter pustejo pogledat nemške, italijanske in ne vem kake napise na trakovih. Mi ubogi internacionalisti pač nismo tako učenj in morebiti so številke in letnice na trakovih (drugih napisov na trakovih sploh ni) res natiskane z nemškimi, kitajskimi in ne vem kakimi številkami. Primerjali pa smo obliko teh številke z onimi v „Orjuni“ ter dognali, da so čisto enake. Pa ja ne rabi „Orjuna“ italijanskih številke??

Kar pa se tiče „cenzuriranja, osmukanja in osvobojenja“ naše zastave povemo za danes le to, da ne sprejemamo diktatov od nikoga, pa naj bo fašist te ali one vrste, opozarjamo le na to, da so pesti železničarjev utrjene v težkem delu in se bojimo, da ne bi po kaki „neuvadni“ cenzuri koga preveč glava ne bolela.

Izjavljamo tudi, da nismo pretepači, zahrbtni napadaleci ter reparji stanovanj (te častne posle prepustimo drugim), če pa smo napadeni, se bomo znali braniti. Končno pa izjavljamo še to, da smo mi znali in govorili slovenski že tedaj, ko se o „Orjuni“ še sanjalo ni in ko je celo danes eden prvih prvoboriteljev tako zvezo nacionalnih železničarjev kakor Orjuna povodom svoje kandidature pri volitvah izdajal nemške proglose s podpisom Johann.

S tem smo zaključili našo polemiko ter ne bomo odgovarjali na noben napad več, železničarji pa lahko izprevidijo, kam je že prijadral „Jugoslovenski železničar“.

Pripis: Veselo in korajžno je biti „jugoslovenski nacionalist“ v — Jugoslaviji, a tam, kjer Mussolini ubija slovenski živelj na prav brutalen in nekulturen način, so enake sorte „narodnjaki“ istotako bojeviti fašisti. — O ti uboga narodnost!

Izredni kongres državnih uradnikov in nameščencev.

V dnevnem časopisju beremo:

„Izredni kongres je sklicala Glavna zveza državnih uradnikov za 14. t. m. v Beograd. Zbor bo protestiral proti neizpolnitvi zakonitih pravic državnega uradništva. Kongres se bo vršil v dvorani poštnega ravnateljstva v Beogradu. Železniško ministerstvo je dovolilo za delegate četrtinsko vožnjo.“

Pred meseci, ko se je začel sestavljati proračun ter se je ertalo oziroma se sploh ni postavilo v proračun zneskov za izplačilo diferenc državnim nameščencem ter se je grozilo z redukcijo, so ta razna društva dvignila na pritisk in nezadovoljstvo iz vrst članstva svoj glas, sklicale neke shode, ki pa so bili klaverno obiskani, ter sklenili, da naj o vseh „energičnih korakih“ sklepa izredni kongres.

Razburjenje se je poleglo med tem, državni uradnik se je zopet zakopal v svoje akte, ker je grozeča šiba „redukcija“ šla mimo njega. Ako pa je zadela njegovega kolego, ga pa to nič ne briga.

Izredni kongres se torej vrši 14. februarja v državnih prostorih, gospodje delegatje bodo konstatirali položaj ter predložili merodajnim mestom spomenice in — mirna Bosna. — Obsodili bodo k večjemu še razredni boj.

Gospodje! Vsi taki kongresi in vsi izdatki za nje (ki ne bodo ravno majhni) so zastoj, dokler se bo državni uradnik obdajal s kitajskim zidom, dokler ne bo spoznal, da tudi on spada v delavsko armado, ki ima združiti vse sile v boju proti našemu razrednemu nasprotniku.

šanje: kak pomen imajo strokovne organizacije v tem razrednem boju?

Marx pravi v svoji razpravi „Cena, mezda in dobiček“ sledeče:

„Strokovne organizacije so učinkovite kot središča odpora proti napadom kapitala. V poedinih slučajih se izkažejo za neučinkovite radi nepremišljene uporabe svoje moči.“

Marx smatra torej strokovne organizacije za najpotrebnejše sredstvo delavskega razreda v njegovem boju proti kapitalističnemu izkoriščanju. Strokovne organizacije izvirajo iz vsakdanjega življenja in trpljenja delavstva in najboljše izražajo in zastopajo vsakodnevne delavske težnje in interese. V času nastanka kapitalizma so se delavci le od časa do časa združili za dosego boljše plače in za zboljšanje delovnih pogojev. Iz tega slučajnega je začasnega združevanja je nastalo trajno združenje delavcev v eni strokovni organizaciji, ki je prva in glavna oblika delavskega razrednega gibanja. Skupen življenjski položaj delavcev ustvarja skupne interese. Delavstvo se vedno bolj čuti kot en razred in začneja razredni — politični boj. Marx pravi v „Bedi filozofije“ in v „Komunističnem manifestu“: Z razvojem industrije se množi proletarijat in se

Strokovni vestnik

Všetetje vojaških let.

Pred tedni smo poslali vsem podružnicam okrožnico in formularje, kako je narediti vloge za vštetje vojaških let. Danes damo še naslednja navodila.

V prvi vrsti opozarjamo, da velja to le za nastavljeno osobje.

Državni svet je namreč o tem vprašanju razpravljal ter izdal odlok, da se osebami, ki so stopile v državno službo v Jugoslaviji, vračuna za odmero osnovne plače tudi služba, katero so prebili v vojski (avstro-ogrski in naši) predno so vstopili v državno službo.

Onim, ki so vstopili v državno službo do 6. septembra 1919, se vštete vsa vojaška služba in torej tudi kaderski rok. Onim pa, ki so vstopili v službo po tem dnevu (ko je bil že uveljavljen nov vojaški zakon), pa se vštete le vojaška služba, v kolikor je posameznik služil čez kaderski rok. Kaderski rok se v tem slučaju ne vštete.

Vojaška služba se vštete le v tem slučaju, če je prizadeti vstopil iz vojaške službe neposredno v državno službo. Pod izrazom „neposredno“ se razume po besedilu avstrijskega zakona, da je vstopil v državno službo v času, ko je bil še v prvi liniji. Prva linija se šteje od leta, ko je bil posameznik asentiran, skozi 12 let, toraj do 36. leta starosti. Ako je v tem času nastopil službo pri železnici, se smatra to kot neposreden vstop in se mu šteje vsa vojaška služba.

Dasi so zakoni kolikor toliko jasni ter se je vojna leta vštelo v območju ministerstva pošte, se naše ministerstvo še vedno pomišlja ter se bo v tej zadevi še razpravljalo v administrativnem odelenju ministerstva.

Sigurno imajo vso pravo na vračunanje vsi bivši državno železničarji brez ozira na starost, samo če so po vojaški službi v preje navedenem roku nastopili službo pri železnici. Enako pristojna vštetje vojaških let tudi vsem bivšim južno železničarjem, ki so bili dne 1. novembra 1923 še v prvi liniji, ker za te ni dvoma, da niso bili s tem časom državni uslužbenci. Deloma odprto vprašanje pa bi bilo le za starejše južno železničarje (ki so bili 1. novembra 1923 stari več kot 36 let), ker bi ministerstvo lahko reklo, da oni niso bili preje državni uslužbenci, dne 1. novembra 1923 pa da niso bili več v prvi liniji. Radi teh se bomo obrnili še po informacije na kompetentna mesta.

Dotični, ki so se pritožili glede vojaških let na državni svet, naj počakajo na tozadevno rešitev.

Večina pa se radi vštetja vojaških let ni pritožila v predpisanem roku na državni svet. Ti naj naredijo sedaj po vzorcih, ki smo jih poslali vsem podružnicam, prošnje na ministerstvo saobračaja (ako izpolnjevajo gornje pogoje), da se jim vojaška služba naknadno vštete za odmero osnovne plače. Tem prošnjam priložite *prepis rešenja in prepis objave vojaške oblasti* (oboje legalizirano od sodnije), iz katere mora biti natančno razviden ves čas, kdaj ste služili pri vojakih.

Te prošnje kolokujte s 5 Din ter priložite za odgovor kolek za 20 Din, ker drugače ne dobite odgovora v roke.

Ministerstvo saobračaja bo te vloge najbrže neugodno rešilo, češ da je rok za pritožbe že zamujen, a proti tem odlokom bomo vložili nato pritožbe na državni svet, ki jih bo v smislu preje citiranega sklepa ugodno rešil.

Formulare za prošnje dobite pri svoji podružnici ter se formular spremeni le v toliko, da se izpusti besedilo „kolka prosto v smislu čl. 112“ ter naj se vloge kolokujejo in odpošljejo službenim potom.

Vzorec I. se spremeni v toliko, da navedete za besedilom, do kdaj ste služili pri vojakih, še dan, kdaj ste nastopili službo pri železnici.

Funkcionarjem podružnic naroča centrala, da gredo sodrugom pri sestavi teh prošenj na roko.

Vlakospremnno osobje.

Direkciji državnih železnic v Ljubljani se je potom deputacije predložila predstava, ki jo v izveličku prinašamo:

1. Imenovanje vlakovodji v status III ter ispravka ranga (položajne plače) vlakovodjem-činovnikom III.

A. Povodom prevedbe osobja na zakon o drž. prometnem osobju so bili vsi vlakovodje in nadsprevodniki ne oziraje se na določbe čl. 8 prevedeni v III kategorijo činovnikov, dasi niso imeli predpisane šolske izobrazbe, ker se jim je vračunala mesto te strokovna izobrazba.

Le posameznim se je pri prevedbi storila krivica in sicer v prvi vrsti vlakovodjem drž. žel.: Žumer Jakobu, Hladnik Ivanu, Ovsec Ivanu, Žnidarič Ludviku, katerih prva dva sta bila že 1. avgusta 1923 v uradnem listu drž. žel. imenovana vlakovodjem ter imajo vsi že pred prevedbo stalne skupine. Kljub temu niso bili prevedeni v III. kat. činovnikov. Isto se je pripetilo vlakovodjem bivše južne železnice v Zidanemmostu in drugod, dasi so že imeli pred prevedbo stalne skupine. Takih slučajev je še več.

Kaj je ukrenila direkcija, da se navedenim popravi pri prevedbi storjena krivica ter jih uvrsti v III. kategorijo činovnikov, kar bi bilo mogoče izvesti povodom enega rednih napredovanj. (Med tem je bil Žumer Jakob že preveden v III. kategorijo.)

B. Enako je v času od 1. novembra 1923 več bivših sprevednikov, vlakovodij, ki so položili vse izpite za vlakovodje (oziroma nadsprevodnike pri j. ž.) dobilo samostojne skupine ter čakajo na imenovanje vlakovodjem, oziroma na uvrstitev v III. kategorijo činovnikov. Ta prevedba, ki bi se imela izvršiti povodom rednega napredovalnega termina, pa se ne izvrši, medtem ko se je uvrstilo v III. kategorijo činovnikov sprevednike itd., ki so naredili izpit v Mostah ali Šiški, dasi nimajo samostojnih skupin, to je, da niso na položajih. Ker se je pri teh naredila izjema, pričakujemo upravičeno, da se tudi prvo in drugo navedenim vlakovodjem popravi krivica ter se jih uvrsti v III. kategorijo činovnikov.

C. Enako smo že večkrat intervenirali radi ispravka ranga onih vlakovodij, ki so bili sicer prevedeni v III. kategorijo činovnikov, pa so bili kljub temu, da so imeli 15 do 30 let, uvrščeni le v III. oziroma v II. skupino položajne plače. Pro-

—k—

Karl Marx in strokovne organizacije.

(Dalje.)

Vendar delavski razred radi misli na svoj končni cilj ne sme zanemarjati svojih vsakodnevni boj za reforme. Boj za reforme pomeni napredovanje delavstva v boju proti kapitalizmu, pomeni zavzemanje vedno močnejših bojnih postojank proti sovražniku.

Marx pravi: „Da doseže delavski razred svoje lastno osvobojenje in z njim ono višjo življenjsko obliko, ki ji nepremostljivo nasprotuje sedanja družba z vsem svojim gospodarskim razvojem, mora iti skozi dolgotrajne boje, skozi celo vrsto zgodovinskih procesov, ki popolnoma preobrazujejo ljudi in okolščine. Delavski razred nima uresničiti nikakih idealov; osvoboditi ima le one elemente nove družbe, ki so se že razvili v nedrih propadajoče meščanske družbe.“

Strokovne organizacije — gorišče delavskega gibanja.

Sedaj, ko smo videli v splošnem nastanek in razvoj razrednega boja med kapitalisti in proletarci, si moramo najprej odgovoriti na vpra-

tudi vedno bolj koncentrirano na enem mestu v veliko množico ter se tako vedno bolj zaveda svojega družabnega pomena in moči. Delo s stroji vedno bolj manjša razliko dela in tišči delovno mezdo na nizek nivo. Konkurenca med podjetniki, gospodarske in trgovske krize vedno bolj izpreminjajo delovne mezde in življenjska eksistenca delavcev postaja vedno bolj negotova. Spopadi med poedinimi delavci in kapitalisti postajajo vedno bolj splošni.

„Delavci začno s tem ustanavljati zveze proti buržuem in se združujejo za utrditev svoje delovne mezde. Sami ustanavljajo trajne zveze, da se preskrbe s proviantom za eventualne vstaje. Od časa do časa zmagajo delavci, toda le mimogrede. Pravi rezultat njihovih bojov ni neposreden uspeh, temveč vedno širše združevanje delavcev. To pospešujejo naraščajoča prometna sredstva, ki jih ustvarja veleindustrija in veže med seboj delavce raznih krajev. Kajti treba je le zveze, da se mnoge krajevne boje vsesplošno enakega značaja centralizira v nacionalen, razredni boj. Vsak razredni boj je pa politični boj... To organizacijo delavcev v razred in s tem v politično stranko pa vsak trenotek zopet razbije konkurenca med delavci samimi. Toda

simo odgovora, kaj se je v tej stvari ukrenilo in kdaj morejo prizadeti (predvsem iz območja prejšnjega inspektorata) upati na ispravko ranga. (Ta ispravka ranga se je te dni izvršila.)

2. Preskrba potrebnega naraščaja in nastavitve statnih zaviračev.

Z ozirom na dosedaj izvajano prakso je prišlo do tega, da so skupine pri tovrstnih vlakih po veliki večini že sestavljene iz nenastavljenecv, to je iz zaviračev. Ti nosijo polno odgovornost, imajo pa še vedno minimalne urne plače. Prišli smo že tako daleč, da se pripetijo slučajji, da vozijo zavirači kot revizijski sprevidniki in manipulanti. Ker je to sigurno v škodo prizadetemu osebju in tudi v kvar službi, opozarjamo na ta dejstva g. načelnika prometnega odelenja in gospoda direktorja s prošnjo, da vse stalne zavirače nastavi, dokler pa se to ne izvrši, pa da se jim povišajo urne plače na tako višino, da si bodo mogli preskrbeti vsaj najpotrebnejšo hrano za vožnjo, ker v tem položaju kot so sedaj, morajo to hrano direktno odtrgati od ust svojih družin.

3. Izpolnjevanje vlakovnih zapisnikov in ureditev službenih voz ter parne kurjave.

Po zadnjem odloku direkcije št. 30.283 od 13. januarja 1926 se nalaga vlakovodjem, da morajo izpolniti vse stolpece strojnega vlakovnega zapisnika. Pod tem razumemo tudi stolpece: imena strojnega osebja. V interesu boljše in enostavnejše vršenja službe je, da izpolni to rubriko kurilnica (strojni mojster) oziroma strojevodje sami, ker le na ta način pride vlakovodja do pravih imen. Nadalje naj se tiskajo v vlakovnih zapisnikih vsa imena postaj, v vozovnih izkazih naj se vse rubrike numerirajo, da se ne trati kratkega časa še s ponovnim štetjem voz ter uredi te izkaze tako, da bodo založeni formati s 15, 25 in 30 rubrikami. Vlakovodje so sedaj s pisarniškim delom tako obremenjeni, da pri najboljši volji ne morejo posvečati vse potrebne pažnje varnosti prometa. Službenim vozovom se od strani delavnic posveča premalo pažnje. Niso vsi zgrajeni in popravljeni praktično, osobito se iz nekaterih zelo težko izstopa in vstopa, v nekaterih ni pravih oken ter vsled tega premalo svetlobe; vohod v stranišče je naravnost iz službenega oddelka, kar je proti vsem zdravstvenim in higijenskim pojmom. Sedežev ni dovolj, parna kurjava je pa v onih bivše južne železnice pod vsako kritiko, ker sta samo ena mala ali dve cevi nezadostna za gorkoto in naj se vsi službeni vozovi, kar se tiče ogrevanja, uredijo po državnem sistemu.

4. Prenašanje vlakovnih signalov v Podbrdu naj se vrši po postajnem osebju kot v Postojni.

5. Maver Ant., zvan., je bil odtegnjen od voženj v Postojno brez zaslišanja in utemeljitve, ter prosimo, da se ta zadeva prične.

6. Imenovanje sprevodnikov-vlakovodij za zvaničnike I. kategorije in njih uvrstitev v turnus po službeni starosti ne pa po abecedi. Po uredbi ter po zakonu pripada sprevodnikom-vlakovodjem, ko položje predpisane izpite, uvrstitev v I. kategorijo zvaničnikov ter bi se jih imelo dodeliti v turnuse po njih službeni starosti (rangu), kar pa se sedaj ne vrši, ter pričakujemo v tej zadevi remedure.

Glede imenovanja vlakovodij je vzel g. Benedek predstavko na znanje ter ob-

ljubil potrebne ukrepe, da se onim pod A. navedenim popravi krivica in jih uvrsti v status III. Tudi glede ostalih vlakovodij, ki imajo samostojne skupine, bo glede imenovanja podvzel korake, ne more pa garantirati za uspeh. Ispravko ranga za vlakospremno osebje je direkcija svoječasno pregledala ter je bila ravno te dni podpisana in bo v kratkem razglašena.

S 1. aprilom 1926 bo dana možnost, da se bo zavirače nastavilo, in sicer po službeni starosti. Urnih plač pa sedaj ne more povišati, ker ni kreditov; zadnjič se je nekaterim povišalo za 50 para, vendar bo to vprašanje rešeno z njih nastavitvijo. Glede izpolnjevanja vlakovnih zapisnikov in ureditve službenih voz je vzel zadevo na znanje ter se bo potrebno ukrenilo. Prenašanje vlakovnih signalov po postaji Podbrdu se odkloni, ker tam ni na razpolago naših post. delavcev. Glede s. Maver je preiskava v teku. Uvrščanje sprevodnikov-vlakovodij v turnuse se bo vršilo po rangi ter se bo tudi vršilo v kratkem uvrstitve teh po položnih izpiti v I. kategorijo.

Sekcija kurilniških pom. delavcev.

Dne 6. februarja 1926 se je vršil občni zbor sekcije, na katerem se je vzelo poročilo dosedanjega odbora na znanje ter je bil izvoljen soglasno naslednji novi odbor: predsednik Raztresen Anton, tajnik Dovč Franc, blagajnik Zorman Franc, odborniki: Pibernik Franc, pepelar, Verbič Ivan, pepelar, Vidmar Valentin, snažilec, Pujzdar Miha, kurjač, Škerjanc Franc, premogar, Jenko Ivan, pom. delavec, Novak Alojz, rez. partija; pregledovalca računov: Zajc Jaka, Marn Valentin. Razpravljalo se je nadalje o razmerah kurilniškega pom. delavca, ki so vse prej kot dobre. Pepelarji ne dobe obleke in ne cokelj ter morajo v lastnih oblekah plezati pod stroje, plače pa imajo po 3 ali 4 Din na uro, katero še družine ne morejo preživljati, kaj šele si nabaviti obleko. Delajo službo v turnusu 12 ur, imajo pravico, do dveh prostih dni mesečno, ki pa jih že od novembra 1925 ne dobe ter jih načelnik inž. Weinberger tolaži, da se bo sistem prostih dni sploh odpravil. Pepelarji dobe vsak drugi mesec kos mila (in sicer 1/4 kg), katerega lahko gledajo, umivati z njim se ne smejo, ker bi ga porabili že v 14 dneh. Sicer pa je po mnenju višjih organov pepelar lahko umazan in je zadosti, če se vsako nedeljo umije. Zahteva se za nje kot za ostalo osebje vsak pol kg mila, ker je vendar delo kurilniških pom. delavcev najbolj umazano. Snažilci strojev imajo v kurilnici Ljubljana I izvrstne urne plače in sicer 2.50 do najvišje plače 3.75 Din (po deset in več letih) na uro. Le eni, ki so prišli k železnici lansko leto do oktobra 1925, so bili toliko srečni, da so se jim po treh mesecih plače regulirale na 4 Din na uro. Akordne premije so se nam znižale nad polovico. Greznice za čiščenje strojev od pepela (kanali) so vsi zabiti, nobeden ne požira vode, kanali, se rušijo, tako da so pepelarji v življenjski nevarnosti. Izpostavljeni pa smo še nazadnje samovoljni enega delovodje, ki nam še rednega dopusta noče dati.

Take so razmere pri nas. Novi odbor sekcije se obrača do vseh podružnic v kurilnicah, da mu sporoče točno razmere kurilniškega pomožnega delavstva, da bo zamogel za vse ukreniti potrebne korake za zboljšanje razmer. Odbor.

Iz naših oblasti, podružnica i povjereništva.

Zagreb. U nedelju 7. o. m. održan je vrlo uspješni sastanak sa željezničarima lokalne željeznice Zagreb-Samobor u Samoboru. Sastanak su pridošli svi drugovi, koji su bili prosti službe, pa i ljep broj pružnih i radioničkih radnika. O položaju službenika i radnika izvjestio je drug Kozman, a o radu organizacije, o prilikama i životu radnika, o borbi za bolja i veća prava opširno je govorio drug Pongračič. Posle ovih govornika razvila se živa rasprava, u kojoj su sudjelovali svi prisutni. Jednoglasno je zaključeno: na upravu lok. žel. Zagreb-Samobor podnet će se ponovna pismena preštavka, u kojoj će se zahtijevati uredjenje službenih dužnosti i prava kao službenika tako i radnika. Za osnovu neka posluži Zakon o drž. saobraćajnom osebju i Zakon o zaštiti radnika. Sa osobljem ove željeznice postupa se vrlo mačuhinski: ne priznaju mu se nikakva nova prava, pušća ga se u provizorju bez stalnosti, bez unapredjenja, bez povišenih beiriva i bez ikakvih izgleda na bolje. Radnike se povrh toga nagradjuje sa strašno bednim nadnicama. Poprečna nadnica je 3 dinara na sat. U prihvaćenoj preštavci sve je to opširno obrazloženo i naglašena je potreba, da se sva ta pitanja čim prije srede. Još je riješeno slijedeće: svo osoblje ove željeznice pristupa kao jedan u organizovane redove ujedinjenog saveza željezničara u dubokom uvjerenju, da je to jedina željezničarska organizacija, koja je uvijek stajala na braniku obespravljenih i potlačenih. Drugovima suborcima kličemo: složno napred!

Za 14. o. m. sazvana je konferencija vlakopravnog osebja jednog i drugog kolodvora. Konferencija će se zabaviti svim aktuelnim pitanjima vlakopravnog osebja a napose onima, o kojima je redovno u našem glasilu pisano. Za konferenciju vlada velik interes i bit će obilno posjeđena. Naši zagrebački vlakopratioci u radu za organizaciju i promicanju svojih interesa kroz organizaciju uvijek su agilni bili, pa samo toj svrsi ima i ova konferencija da posluži. Pojedinačne jadicovke nad teškim životom, teškom službom i inim šikanacijama ne pomažu. Treba se zajednički izdati, složiti i organizovati, pa tek kroz borbu i žrtve može da slijedi i poboljšanje. Posle ove konferencije sazvat će se još jedna oblasna konferencija, na koju će se pozvati delegati iz svih mjesta. Očekujemo, da će nas na oblasnoj konferenciji posjetiti i drugovi iz Slovenije.

U zagrebačkoj radionici nastalo je zadnje vrijeme opče mrtvilo. Napose su zašutjeli Budini nezavišnjaki. Oni su sa svojom taktikom razbijanja jedinstvene željezničarske organizacije konačno ubili sami sebe i za uvijek se onemogućili. Još jedna je posljedica od njihova naopaka rada: radnici u većini više uopće ne mare za organizaciju, a u manjem dijelu postaju sve više plijenom raznih buržoaskih stranaka i političkih štrebera. Da su radili na ujedinjenju i ujedinili se sa nama zajedno, to bi danas u radioni postojala samo jedna radnička organizacija, naša ujedinjenja, a sve ostalo bilo bi davno ugušeno i onemogućeno. Radi njihova izdajstva napuštaju

vedno znova zopet nastaja in sicer vedno močnejša, trdnjša, mogočnejša. Ona izsili priznanje posameznih delavskih interesov v obliki zakona.“

Na poklicni, stanovski podlagi se torej poraja delavsko gibanje, ki postaja polagoma vesplošno razredno gibanje. Delavci vedno bolj uvidevajo na podlagi lastnih izkušenj, da imajo poleg svojih poklicnih, stanovskih interesov tudi vesplošne interese in da morajo skupno braniti te interese nasproti meščanstvu. Ta vesplošni boj poraja delavske vesplošne razredne ali politične zahteve in te zastopajo delavci, organizirani v stranko.

Marx in Engels nista hotela reči, da morajo delavci poleg strokovnih organizacij ustanoviti še posebno politično stranko. Kaj pomeni to? Da je nepotrebna in nesmielna vsaka politična stranka, ki ne sloni neposredno na splošnem življenju in hotenju delavstva in ki je ločena od strokovnih organizacij. Strokovne organizacije so izhodišče in gorišče delavskega razrednega gibanja in kot take se ne smejo izgubiti samo v lokalnih vprašanjih dnevne vrednosti, temveč se morajo vedno zavedati, da je končen njihov namen odprava mezdne sistema sploh. Na to meri Marxov opomin: „V poedinah slučajih se

izkažejo za neučinkovite radi nepremišljene uporabe svoje moči.“

Premišljeno, preudarno morajo iti v vsak boj. Marx pravi:

„Nikdar ne smejo pozabiti, da se (v čisto strokovnem boju) bore s posledicami in ne z vzroki teh posledic, da zadržijo padanje, da pa njegove smeri ne izpreminjajo, da uporabljajo zdravilna sredstva, da pa boleznj same s tem še ne ozdravijo.“

To se pravi, da je čisti strokovni boj le obramba proti posledicam kapitalističnega gospodarstva, da pa n. pr. boj za boljšo plačo še ni boj proti kapitalizmu samemu (= vzrok posledic), da s tem sicer ustvarjajo neko znosno življenje za delavstvo, da pa s tem še ni odpravljena sama bolezen — t. j. kapitalistična družba, radi katere trpi delavski razred.

„Razumeti morajo, da ustvarja sedanji sistem poleg vse bede tudi potrebne materialne pogoje in socialne oblike za gospodarsko preureditev družbe. Mesto konservativnega gesla: „Pravična plača za pravičen delovni dan“ naj bi si zapisale na svoj prapor revolucionarno geslo: „Odprava mezdne sistema“, pravi dalje Marx v svojem predavanju o ceni, mezdi in dobičku.

ih danas svi radnici. To previranje i ro-goborenje protivu izdajničke robota sa ujedinjenjem pošlo je toliko daleko, da je nezavisni povjerenik, neki Delič, Budu Milutinovića do krvi izlupao. Oni se danas sami grizu, nu to je još uvijek pre mala kazna za zločinstva počinjena nad radnicima. Njihovi bivši najvjerniji pristaše kroz izdajstvo Bude toliko su u proletarsku stvar omalodušeni, da bez imalo stida na lieu pristupaju sada u žutokljunaške redove hrvatskog radničkog saveza i buržo-aske radikalne partije. U toj okolini za-bluda i pogrešaka jedini je naš savez očuvao čistotu klasnog proletarskog barjaka, oko kojeg će se u najskorijoj budućnosti okupiti svi svijesni i čestiti radnici.

Kolodvor „Sava“ svim sredstvima jurišaju politici pokosci iz žutog hrvatskog radničkog saveza. Dok su uspjevali zvezari u vučenju za nos ovih siromašnih željezničara, o ovoj žutoj organizaciji nije bilo ni traga ni glasa. Ona je sa svojom izdajničkom ulogom iskočila sada, kad smo mi uspješni veliki broj željezničara skrenuti na pravi put i privesti ih u redove klasno-svijesnog radništva. I zvezari, i ova nova žuta organizacija rade sada rukom pod ruku proti nas. Srećom je zdrava klasna spoznaja pravovremeno i duboko prodrela u osjećaje velikog broja naših drugova, pa se ni pod demagoškom agitacijom Radićevog praporca Trnjara iščupat više neće moći. Pojava ove nove žute organizacije daje nam jakog poticaja za još žilaviji rad na dizanju naših redova. Ne ćemo sustati — dok ne ostanemo jedini pobjednici.

Sisak. Dne 8. I. o. g. zbila se ovdje vrlo teška nesreća, koja ima kobne posljedice po našeg radnika Ivana Hubelića. Isti je prigodom sastavljanja stroja i tendera u ramenu prignjeđen kopčom, da će po mišljenju liječnika, ako ostane živ, ostati ipak sakat za cio svoj život. Nesreća izazvana je slijedećim okolnostima: kod okretanja strojeva, budući je okretni most kratak, moraju se rastavljati stroj od tendera, da bi svaki posebice bili okrenuti. To rastavljanje vršio je Hubelić, pa je kod ponovnog sastavljanja, dok je razvrstao stroj približavao tenderu, podigao se i bio pritisnut kopčom. Samo puki slučaj spasio je druga Hubelića od još veće nesreće, koja bi sigurno izbila, da ga je kopča zahvatila slučajno za glavu ili vrat.

Slučaj druga Hubelića mnogo je razmatran među svima ovdješnjim željezničarima. On je posljedica nepažnje i nehaja upravnih organa, koji na odgovorna i stručna mjesta postavljaju nestručne i pogrešive ljude. Ovakve nesreće posljedica su naopake državne politike i upravljanja na našim željeznicama, koja je malim nadnicama najveći dio stručnog osebja sa željeznice otjerala i „neimanjem kredita“ za povišenje plaća osebju, u istom svaki poticaj na savje snost ugušila. Promet je na ovoj stanici vrlo obilat i živ, te se ne može savladati sa tek nekoliko ljudi. Pomanjkanje i nestručnost osebja dovodi, evo, do takvih kobnih nesreća.

I ovaj slučaj imat će za posledicu daljnje grupisanje i pribiranje radnika u jedinstvene redove naše klasno-borbene organizacije. Osebje vidi na živim primjerima, da mu bez organizacije prijeti najpunija propast. Zato se organizuje, naruzava klasnim i borbenim znanjem, da bi sa uspjehom vodilo borbu za očuvanje i poboljšanje života svojih i svojih familija. Željezničar.

S tem je Marx jasno povedal, da strokovne organizacije niso samo zato tu, da branijo samo začasne interese posameznih delavskih strok, temveč da tudi vodijo splošno razredno delavsko gibanje. Strokovno gibanje je pravo delavsko razredno gibanje. To trditev še bolj potrjujejo sledeče Marxove besede:

„Vse politične stranke, pa naj bodo katerekoli, brez izjeme navdušujejo množico delavcev le začasno. Strokovne organizacije pa vežejo trajno množico delavcev, samo one so v stanju, da predstavljajo resnično delavsko stranko in da postavijo pravi branik nasproti oblasti kapitala.“

Te Marxove besede so pomembne zlasti za nas danes, ko je med slovenskim proletariatom najspornejše vprašanje o vlogi delavske politične stranke: od treh ločenih političnih skupin dokazuje delavstvu vsaka zase, da je edino pravilna in zveličavna delavska stranka. Delavstvo pa ima samo razsoditi, ako je to upravičena trditi o sebi katerakoli od teh političnih skupin. Kakor bomo videli iz nadaljnjih Marxovih izvajanj, nimamo začasno v Sloveniji nobene politične stranke, ki bi bila res prava delavska razredna stranka. Ker je to vprašanje zelo važno, bomo morali natančneje preudariti Marxovo stališče v tem pogledu. (Dalje prihodnjič.)

Indjija. 21. januara održali smo velik i dobro posjećen željezničarski zbor. Već dugo nije Indjija bila ovako živa i borbena u delu željezničarskog pokreta kao tog dana. Na zboru govorilo se opširno i kritički o svima predmetima, koji nas interesuju i u uskoj su vezi sa našim službenim i inim odnosima. Pored ostalih stvari živo se raspravljalo o našem saobraćajnom lekaru i njegovim postupcima sa bolesnim osobljem. Naš saobraćajni lekar je jedan vrlo ostario prosjed gospodin, koji već po malo nit dobro vidi nit dobro čuje. To se vrlo štetno odražuje na bolesnom osoblju. Starac lekar, konzervativan i podložan svakom uticaju svojih pretpostavljenih, nit može koga dobro pregledati, nit dati korisan lijek, nit dati ozdravljajući savjet. Ljekove pripisuje točno po uputama, jeftine i često beskorisne. Izražena je težnja, da se za saobraćajnog lekara zatraži jedna mladja i širokogrudnija sila, koja ne će od svojih pretpostavljenih, a na veliku štetu oboljelih, toliko strahovati, kao što slrahuje naš sadašnji starkerlja. Mi plaćamo uredno sve prinose za bolesnički fond, pa tražimo i urednog lekara, uredan postupak i dobre lijekove. Inače propadamo, jer plaćajući bolesnički fond i izdržavanje višeg lekara moramo da tražimo pomoći i kod privatnih liječnika, da kupujemo lijekove za vlastite pare, kojih mi uslijed naše slabe zarade i onako vrlo malo imamo. Nadalje je zbor najvećim dijelom zabavio se pitanjem dizanja i jačanja naše organizacije. Svi govornici su upozoravali na beskorisnost postojanja više organizacija i raznih partijskih frakcija, budući je interes željezničara samo jedan i za sve jednak: obrana od prevelike eksploatacije fizičke i umne radne snage. Živom riječi više je govornika dokazalo, da izrabljivanje radnika dolazi rad njihove neorganizovanosti i slabosti. Od kad smo organizacijom slabi, od tad smo i u pravima pali. Koristi je izvukao samo poslodavac, željeznica. Da nas se silom uguši, to je bilo nemoguće, mi smo se održali protivu sviju napada, koji su bili vrlo česti od zgora i zdola. Preturili smo pad, a sad treba da se dižemo. Beskorisne i često prljave borbe pojedinca za svoje održanje treba da zamijeni kolektivna borba sviju pod lozinkom: jedan za sve — svi za jednoga. Zbor je zaključio pozvati sve željezničare u Indjiji i okolici, da se grupišu u čvrste redove naše jedinstvene organizacije, da organizovani povedu borbu: za poboljšanje plaća, za skraćenje radnog vremena, za naplatu prekovremenog rada, za priznanje povjerenika i organizacije, za obezbjeđenje oboljelih i nesrećenih itd. U toj borbi treba da nastupamo svijesno i poštovno, gazeći preko sviju zapreka sa strane klasnih protivnika i sa strane nesvijesnih naših supatnika. Zato drugovi, zbor vas poziva: u organizaciju, u časnu borbu za veća prava i bolji život. B.

Križevci. I ako je ovdjašnja podružnica potpuno zamrla, ipak nas nekolicina neprekidno pratimo rad našeg saveza i njegove napore za održanje in napredak. Mi nismo mogli više no da pratimo. Pri-like na ovoj stanici još uvijek isključuju jaču našu djelatnost. Nas staničnih službenika ima malo, a i od ovih su nekoi zadodeni duhom posjednika i neradnika, a od pružnog osoblje pogotovo nije ništa za očekivati, jer je ono u najvećem dijelu još sitni seljak i zadojen seljačko-buržoaskim duhom. Svi su Radičevci i očekuju od radičevine svoje spasenje. Na sreću broj potlačenih i proletariziranih biva svaki dan veći i nezadovoljstvo sa ovakim životom izbija već i u većem broju. To nam daje sigurnu nadu u neminovno nastupanje opće potrebe za organizacijom in borbom za boljim životom i boljim uslovima rada. Radi toga istrajemo ovako promatrajući i želimo vam mnogo uspjeha u onim mjestima, gdje su uslovi za klasnu željezničarsku organizaciju već sazreli.

Križevčanin,

Vinkovci. Već dugo se spremam da vam opširno opišem stanje, koje zavladao na ovoj stanici od kada smo ostali izvan redova naše organizacije, prepušteni na milost in nemilost raznih žutih štrebera, radikala i radikalčića, gospode i žandara. Nisam vam pisao prije, jer nisam znao da još postoje, bojao sam se uzaludnosti svakog novog pokušaja za vezom sa klasnim željezničarskim pokretom. Iz Ujedinjenog Željezničara, i iz kongresnog proglašenja, od kojih je nekoliko primjeraka doprlo i do nas, saznao sam, da naš savez

još postoji i da još uvijek visoko drži crveni proletarski barjak. To mi je dalo pobudu, da vam se za sada javim sa nekoliko riječi, a kod zgođe, dok nadjem još nekoliko sumišljenika, javit ću vam se opširnije. Za sad znajte samo to, da ovdje vlada strašni teror nad svakim, koji se ne krsti žutim nacionalnim udruženjem. Taj teror je napose pothranjivan po nekim zavedenim slabičima, među kojima ima i takovih, koji su svojevremeno bili vrlo grlati sa komunističkim frazama. Spominjem vam samo Meštovića. Drugom zgodom opširno i više. Pozdravlja vas

crveni željezničar.

Dopisi.

Maribor. Mariborske podružnice so iz svojih protestnih shodov poslali ministertvu saobraćaja naslednje brzovjavke:

„Željezničari, zbrani na shodu v Mariboru dne 13. januara 1926, energično protestirajo proti ukinjenju voznih ugodnosti provizionistom ter zahtevajo takojšno prolongaciju njihovih legitimacij; nadalje protestirajo proti uvedbi objav za nakupovanje režijskih kart in zahtevajo, da se ta potrdila ukinejo. Končno zahtevajo režijsko vožnjo z brzovlakom tudi za delavce kakor tudi poyrnitev vseh pravic celokupnemu osoblju, kot jih je uživalo preje.

Željezničari se bodo v nasprotnem slučaju z vsemi zakonitimi sredstvi borili za dosego teh pravic.“

Maribor. Dne 25. januara 1926 se je pripetila v Mariboru nezgoda, ki je imela za posledico smrtno žrtv in ki je žalosten dokaz, da v naši bolniški blagajni ni vse v redu.

Pomožni delavec Rožič je bil bolan dva meseca, ker je imel srčno in pljučno bolezen. Ker je bil brez vseh denarnih sredstev, je bil prisiljen podati se na delo, dasi ni bil zdrav (ker brez denarja se pač ne more živeti) in ko je bil že blizu delavnice, je tako nesrečno padel, da je bil v eni uri mrtev. Krivda na njegovem padu je bila tudi na tem, da niso bile poti potrošene s peskom. To spada v delokrog sekcije, ki je res takoj po tej nesreći dala po sekcijiskih delavcih potresti pota s peskom. (Po toči zvoniti je prepoznano.) Zapustil je pokojni še enega nepreskrbljenega otroka. — Sedaj se razpravlja o tem, ali mu pripada nezgoda, ali se bo konstatalo — da je umrl pač naravne smrti. —

Ta slučaj bi izostao, ako bi delavec dobio 100 odstotno hranarino ter bi se v svoji bolniški lahko zdravil do kraja.

Ormož. Na naši postaji je še en par tako zvanih podrepnikov, ki pridno tožarijo vse, kar jim pride na ušesa ševeta z namenom, da bi se jim za to posrećilo zasesti boljša mesta ali višjo saržo, vse le radi tega, da bi jim ne bilo treba prijeti za vsako delo.

Za enkrat te uljudno opozarjamo, da prenehajo s takim početjem, da nam jih ne bo treba prihodnjič bolj natančno opisati.

Logatec. Tukajšnja podružnica sklicuje za nedeljo dne 7. marca 1926 v društvenih prostorih v restavraciji Doljak v Spodnjem Logatecu redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora.
2. Poročilo centrale.
3. Volitev novega odbora.
4. Razno.

Pozivamo vse službe proste sodruge, da se obćenega zbora sigurno in točno udeleže. Začetek točno ob 10. uri dopoldne.

Odbor.

Razmere v delavnici Maribor.

Malokaj se sliši zadnji čas iz delavnice drž. žel. Maribor. Izgleda, kakor da bi bilo tukaj pri nas vse v najlepšem redu. Da pa temu ni tako, hoćemo danes tem potom povedati, da tudi drugi naši sotprini željezničari zvedo, da tudi nas delavce v tukajšnji radionici ne obsevajo ravno žarki milosti od zgoraj.

Postopanje, ki ga vršijo napram delavstvu nekateri predpostavljenti, je že pod vsako kritiko. Posebno pa je tem gospodom trn v peti naša organizacija in nekateri delavci.

Tako je n. pr. v odd. 4 b¹ neki posebno vroćekrvni gospodić, ki je takoj pripravljen naložiti delavcu za vsako malenkost občutno denarno kaznu, ter ga tako oškodovati za njegov žitak pićli zaslužek. Odkar se zadnje čase naša razredno bojovna organizacija zelo lepo razvija in zavzema zmiraj veće dimenzije je vrglo tega gospoda že čisto iz tira in baći se je, da ga ne napade kaka vroćična bolezen. Opozarjamo ga, da ne nastopa tako arogantno proti njemu podrejenemu delavstvu; jer svaka sila do vremena!

V odd. 4 b se je dalje zgodil slučaj, da sta bila kaznovana dva pom. delavca vsak z 20 Din. Imela sta službu pri izvezalcih vozov in morala sta v mrzli zimi istočasno skrbeti za kurjavo pri pećeh. Kaznovana sta bila pod pretevo, da nista dovolj hitro dostavljala materiala izvezalcem.

V odd. 4 a pašuje dalje neki izredno po-božen gospod, ki pri vsaki prilici zatrjuje, kako da je njegova (!) organizacija pripravljena svak trenutak pomagati željezničarjem! Znan je tudi kot neumorni agitator za politične liste SLS. Spozabil se je ta dićni gospod celo že tako daleć, da je trgao raz nalepnih desk plakate naše strokovne organizacije, podpisane od vodstva delavnice. Vprašali bi ga, ali se ćuti on mogoće že kot višji forum nego je vodstvo obrata? Med drugim hodi tudi še okrog delavcev zato, da bi jih odvajal od naše organizacije z motivacijom, da jim ta nič ne more koristiti itd.

Povemo temu velmožnemu gospodu na uho, da naj ne pozabi, da je bil še sam pred kratkim navaden mizar in sicer ne eden naj-boljših ter da naj se zanima rajše za kaj drugoga, ki mu bo bolj koristno, nas delavce pa naj v teh zadevah kar na miru pusti. Kličemo mu v spomin tisti svarilni izrek, ki pravi menda, da božji mlini meljejo...

Omenili bomo par besed še o eni taki dići naših predpostavljenti, ki si je menda del za edino nalogo ćimbolj poštovno preganjati delavce. Pripetilo se je namreć, da je zasacić ta gospodin nekoga delavca pri kajenju ter ga je nahrulil. Ker pa si dotićni ni dal tega kratkomaio dopasti, ga je kaznovao kar za 100 Din, nakar je delavec raje službu zapustil. Tega oblastneža, ki vihti sedaj svoj bić v takozvani „Ausbinderhütte“, bi radi spomnili na čas, ko je on bil še ključavničar v novi delavnici.

Torej to in še dosti drugoga bi lahko povedali o teh cvetkai, ki razširjaju se prehudo vonjavo po našem obratu, prihodnjić, će jim bo ljubio, bomo prišli tudi z imeni na dan, za danas pa naj to zadostuje.

Opozarjamo pa te gospode, da mi delavci ne bomo ničesar, nobene krivice, nobenega udarca od njih strani pozabili ter se jih bomo o prilici spomnili.

Delavci! Znano nam je, koliko krivic nam je zadala uprava drž. žel. v zadnjih letih; kako je z bolniško blagajno, kako so nas oropali pri voznih olajšavai, kako je z napretovanjem urnih plać in še nešteto drugih stvari. Za vsa naša moleđovanja in pritožbe imajo gospodje gluha ušesa. Na eni strani nas biće in se nam roga uprava, na drugi pa hoćejo vihteti svoj bić nad nami njeni valpti!

Na nas pa je, da si takih klofut v bodoće ne damo već dopasti. Ne klonimo! Zatorej proti enotni fronti naših nasprotnikov in tlačiteljev enotna fronta braniteljev!

Vsi v Ujedinjeni Savez Željezničarjev Jugoslavije!

Protest!

Delavci na progri Dovje-Kranjska gora-Planica najodloćneše protestiramo proti ukinitvi legitimacij nenastavljenemu upokoženemu osoblju. Kajti ni krivda delavca, da po svojem 20 in večietnem službovanju ni imel priložnosti, da bi bil nastavljen. In mislimo, da delavec, kateri je žrtvoval vsa svoja mlada leta, vso svoju moć in zdravlje željeznici, ni žrtvoval nič manj kot drugi nastavljeni uslužbenec. Zato zahtevamo, da se izjednaćio pravice nenastavljenega upokoženega osoblja z upokoženimi željeznićkimi namešćenci. V prvi vrsti pa, da se jim prizna iste vozne ugodnosti kot upokoženem namešćencem. Vse naše strokovne organizacije pa pozivamo, da nastopijo odloćno proti temu ukrepu željeznićke uprave ter da delajo z vsemi moćmi na to, da se odvzete legitimacije zopet ćimprej vrnejo.

Iz okrožnic.

Cena premođa. Cena personalnega premođa znaša 343/23 Din za eno tona trboveljskega kosovca. Ta cena je stopila v veljavo z 9. februarjem 1926.

Listne lićne legitimacije. Veljavnost listnih lićnih legitimacij iz leta 1925 je bila ukinjena s 13. februarjem 1926. Od tega dne dalje veljajo samo nove listne legitimacije za leto 1926.

Odšćodnina za ćezurno delo delavskemu osoblju. Generalna direkcija drž. žel. je izdala naslednje naredbo:

Od 1. februara 1926. leta dalje do odobrenja novega pravilnika za delavsko osoblje v smislu ćlena 6 zakona o drž. prometnem osoblju, odobravam, da se delavcem državnih prometnih naprav poleg njihove osnovne dnevnice za delo v rednem ćasu plaća:

1. Za ćezurno delo v delavnicih še 50% od njihove osnovne dnevnic;
2. za ćezurno delo ob nedeljah kakor tudi ostalih praznikih pa 100% od njihove osnovne dnevnic;
3. vajencem-delavcem, pod 18. letom starosti, ne odobrujem ćezurnega dela kakor tudi ne dela ob nedeljah in praznikih.

S tem se menja in dopolni rešenje mođeja predhodnika M. S. br. 6705 iz leta 1923 ter se ukine vsa druga temu protivna rešenja.

Generalni direktor: M. Ilić s. r.

Iz centrale:

Sklicanje centralne seje in konference. V nedeljo dne 21. februara 1926 se vrši v organizacijskih prostorih v „Željeznićarskom domu“ toćno ob 8. uri zjutraj širša centralna seja z naslednjim dnevnim redom:

1. Poroćilo o delovanju organizacije v prvem ćetrletju,
 - a) tajniško,
 - b) blagajniško.

2. Internacionalne konference v Amsterdamu in Sofiji.

3. Rešitev vprašanja onih, ki so ćlani pri dveh organizacijah.

4. Osnovanje mestnih medstrokovnih odborov.

5. Regulacija delavskoga vprašanja.

6. Ujedinjenje s B. H. Savezom ter izdavanje dveh časopisov (slovenskega in hrvatskega).

7. Direktive za bodoće delo.

Z ozirom na važnost seje pričakujemo, da se vsi centralni odborniki ter predsednici podružnic toćno udeleže.

Opozorilo podružnicam in ćlanom glede bolnićke blagajne. Da se bodo zamogii vsi nedostaki pri bolnićki blagajni ćimpreje popraviti, naroćamo vsem podružnicam, da nam ćimpreje sporoće vse razmere, ki so zdravstvenemu stanju željeznićarjev škodljive (n. pr. pomanjkanje ventilacij, stranišć, vode itd.) ter naćin, kako bi se dalo to odpraviti.

Glede pritožb ćlanov, ako ne dobe hranarine, deće opreme itd. ter prošenj za zobozdravljenje in drugo, pa prosimo, da se ravnaće toćno po zadnji okrožnici.

Gibanje ćlanstva. V ćasu od 1. do 14. februara 1926 je pristopilo na novo naslednje število ćlanov:

Maribor I	27
Vlakospremno osoblje	20
Bjelovar	45
Sisak	61
Dravograd	22
Brežice	4
Ostale podružnice	11
Skupno 190	

Izstopil in ćrtan ni bil nobeden. Sodrugi, na delo! Najodloćneši odgovor na vse napade je pridobivanje novih sodrugov ter jaćanje naših vrst.

Odgovori in pojasnila centrale.

Premik v Murakereztur. Že zadnjić smo opozorili, da naše osoblje nima vršiti v Murakereztur nobenega premika. Tak odgovor smo dobili od naćenika prometnega oćdeika, ko smo tozadavno intervenirali. Ako zahtevajo Mađari od vas, da vršite premik, odćlonite to odloćno a uljudno ter takoj napišite raport na direkciju, da bo ponovno intervenirala v Budimpešti.

Niš. Podpora za druga I. N. će se rešiti na centralnoj sjednici dne 21. februara 1926 god. Tada dolijete i ćitav materijal za Vaš pododbor.

Sisak. Potrdjujemo primitak obraćuna. Ujed. željeznićara ćemo slati redovno 240 komada.

Videm-Krško. Intervencij radi izplaćilnih listkov, izplaćevanja ter temporernih kart izvrsena pismeno. Za legitimaciju s. K. se je interveniralo od centrale ven.

Josip Kregar.

Takrat, ko je bilo potrebno zastaviti svoje moći za korist proletariata in za željeznićarje posebej, je nadsprevodnik Josip Kregar bil v prvih vrstah. Ko so mnogi in mnogi klonili duhom, je Josip Kregar ostao zvest proletarski zastavi in vnet borce za željeznićarske pravice. Vedno živahan, vedno pripravljen pomagati in podpirati, je bodril druge. Bil je ćlan razredno zavedne željeznićarske organizacije od leta 1903 in vse do danas. Ko se je po nasilnem razpustu razredno zavednih strokovnih organizacij ustanovila „Strokovna in pravovarstvena željeznićarska organizacija“, je bil njen predsednik in kot tak bil prvi med onimi, ki so položili temelj današnji moćni ujedinjeni željeznićarski organizaciji. Bil je ćlan proletarskih kulturnih in gospodarskih društva in je stal na stališću revolucionarnega marksizma.

Tak je bil naš Josip Kregar.

V petek, dne 12. februara 1926, ob poć 20. uri pa ga je nenadno poklala smrt in Josip Kregar se je u 55. letu svojega življenja poslovil v većnost, zadet od kapi.

Odšel je od nas, da se spoćije od trdeđa boja. Med nami pa je ostao njegov spomin, ki nam je in bo vedno lep in svet.

Poćivaj v miru, sodrug!

Ujedinjeni Savez Željeznićarjev Jugoslavije. Uredništvo „Ujedinjenega Željeznićarja.“

Vsem podružnicam in ćlanom v vednost.

Za prihodnje število dne 1. marca 1926 bomo dali naslove za razpošiljanje lista že tiskati.

Vsak sodrug naj pogleda, ako ima pravi naslov, ako slučajno časopisa ne dobi, naj takoj sporoći podružnici svoj toćen naslov, da nas ta onvesti. Enako naj vse podružnice prekontrolijaro, ako dobe vsi ćlan redno časopis, ter nam vse reklamacije sporoće, da naslove toćno uredimo.

Ako katera podružnica, ki sedaj dobiva list za vse ćlane skupno na en naslov, hoće, da se jim dostavljajo časopisi na posamezne naslove, naj te naslove do 24. februara 1926 sporoći. Centrala.